

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผล
ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12

The Relationship between Academic Leadership of School Administrators
with the Effectiveness of Academic Administration of School as Perceived by
the Teacher under Secondary Educational Service Area Office 12

ตัทธิตา ตึงตำ*, สมคิด นาคขวิญ **, และชูศักดิ์ เอกเพชร **

Tattita Tingtam, Somkid Narkkhwan and Chusak Ekpetch

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 351 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการนิเทศ ตามลำดับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .536^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ

* นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

** รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประธานกรรมการที่ปรึกษา

*** อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กรรมการที่ปรึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study the academic leadership of school administrators, to study the effectiveness of academic administration of the school and study the relationship between the academic leadership of school administrators with the effectiveness of academic administration of the school as perceived by the teacher under Secondary Educational Service Area Office 12. The samples were 351 teachers by simple random sampling. The data were collected by using questionnaires. The questionnaires were the academic leadership and the effectiveness of academic administration. The questionnaires were reliability of 0.95 and 0.94 The data were analyzed by using basic statistics including mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient.

The research results were as follows: the academic leadership of school administrators were at high level overall and individually, followed by the defining the mission of the school, to promote an environment of learning and teaching, the promotion of teaching and learning, and the promotion of effective supervision respectively. the effectiveness of academic administration of the school were at high level overall and individually were at high level overall and individually, followed by the development of the learning process, the development of quality assurance systems within the school, development resources research to improve the quality of education, measurement and evaluation to transfer of learning, the development of innovative media and educational technology, developing curriculum and educational supervision, respectively. The relationship between the academic leadership of the school administrators and the effectiveness of academic administration of the school under Secondary Educational Service Area Office Area 12 overall relationship in a positive way. Moderate ($r = .536^{**}$). The level of statistical significance. 01.

Keywords : the academic leadership, the promotion of teacher's classroom research

บทนำ

โลกมนุษย์ในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมข้อมูลไร้พรมแดน ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นั้นส่งผลให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันนั้น มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ตัวมนุษย์เองต้องมีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือด้านอื่นๆ ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพ ของมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสำคัญ และเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือและกระบวนการสำคัญที่จะปูพื้นฐานให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมถึงเจตคติ ค่านิยม พฤติกรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งคุณสมบัติของมนุษย์เหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เมื่อโลกมนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น มีการแข่งขันเพื่อความอยู่รอด และมนุษย์ต้องการคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษาจะมีส่วนสำคัญในการตอบสนองความต้องการให้กับมนุษย์ได้

การบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับผู้สอนและผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, 13) ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่

เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลมเป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญ และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลซึ่งทั้งนักวิชาการ และนักปฏิบัติในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความเชื่อตรงกันว่าผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากที่สุดโรงเรียน หลายคนจึงกล่าวว่า ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อทุก ๆ เรื่อง ทุก ๆ ด้านในโรงเรียน (ลัดดาวรรณ นิตดาเทพ, 2557, 4) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจมาพร แก้วมณี, 2554, 5) จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารจะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างมุ่งมั่นสามารถที่จะร่วมกันปฏิบัติงานงานวิชาการทุกด้านได้อย่างมีคุณภาพ และเมื่อผู้สอนมีความสนใจในงานวิชาการมากขึ้น สนใจที่จะปฏิบัติการสอนดีขึ้น มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานสอนให้ดียิ่งขึ้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ก็จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงประสิทธิภาพของโรงเรียนได้อีกด้วย

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการที่ผ่านมาของสถานศึกษาทั่วประเทศพบว่า ในการสอบประเมินผลระดับชาติ คุณภาพการเรียนเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ นอกจากนี้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปรากฏว่าสถานศึกษายังมีคะแนนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แม้ว่าผลการทดสอบในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 29 แห่ง จากสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ทั้งหมด 98 แห่ง และในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษาที่มี คะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าคะแนน เฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 9 แห่ง จาก สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ทั้งหมด 94 แห่ง จากผลคะแนนการทดสอบที่กล่าวมาข้างต้น ก็ยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของนักเรียน ที่มีอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2558, 4) อันเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการของผู้นำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการ ต่างก็เป็นตัวแปรสำคัญ และเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำและบริหารสถานศึกษาตามขอบข่ายของงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้การมีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งผลให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ยอมอุทิศตนเพื่อหน้าที่ เพื่อผู้เรียน เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และศึกษาระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญ เพื่อมาพัฒนาและยกระดับงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ

ของผู้เรียนให้สามารถเป็นพลเมืองโลกได้อย่างทันต่อเหตุการณ์และมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 98 โรงเรียน ประกอบด้วย ครู จำนวน 4,082 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้มาจากวิธีการกำหนดสัดส่วนตามสหวิทยาเขต

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ เพศ วุฒิการศึกษา และ
ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตัวแปรตาม คือ

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของ
สถานศึกษา ด้านการนิเทศ ด้านการส่งเสริมจัดการ
เรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการ
จัดการเรียนการสอน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ประสิทธิภาพของการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของการวัด
ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ประสิทธิภาพ
ของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการนิเทศ
การศึกษา ประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง
วิชาการและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น

แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4
ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7
ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำมาประมวลผลและวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิธี
ทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้
ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ
(Percentage) โดยใช้โปรแกรม SPSS for
Windows

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการ
และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ใช้สถิติ
เชิงพรรณนา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ
ผู้นำทางวิชาการกับเกี่ยวกับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการหาค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson
Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี ประสบการณ์ใน
การทำงาน ส่วนใหญ่มากกว่า 20 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังแสดงใน
ตารางที่ 1- 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	3.90	0.69	มาก
2. ด้านการส่งเสริมการนิเทศ	3.75	0.73	มาก
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	3.82	0.82	มาก
4. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน	3.85	0.79	มาก
รวม	3.83	0.72	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำการทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการนิเทศ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.52	0.61	มาก
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	3.70	0.63	มาก
3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.54	0.70	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.55	0.76	มาก
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.58	0.72	มาก
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.52	0.60	มาก
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.59	0.70	มาก
รวม	3.57	0.63	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ							
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_t
X_1	.374**	.306**	.363**	.425**	.386**	.355**	.364**	.448**
X_2	.464**	.364**	.458**	.414**	.363**	.394**	.487**	.496**
X_3	.487**	.395**	.464**	.473**	.447**	.456**	.493**	.548**
X_4	.503**	.344**	.442**	.419**	.423**	.393**	.458**	.497**
X_t	.493**	.384**	.467**	.607**	.430**	.424**	.439**	.536**

**p < .01

จากตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = .536^{**}$)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการนิเทศ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = .536^{**}$)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการนิเทศ ตามลำดับ ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา มีการศึกษาสูงขึ้นโดยเฉพาะในระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา ผ่านการอบรมจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย จึงมีหลักการและกระบวนการในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาระบบการการนิเทศภายใน สอดคล้องกับแนวคิดของ Wildy and Dimmock (1993, 43) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเป็นภาระงานของผู้บริหารเองหรือการมอบหมายงานให้ ผู้อื่นปฏิบัติแทน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญด้านต่างๆ เช่น กำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศครู เป็นคณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงานส่งเสริมสัมพันธ์ภาพของบุคลากร และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของอมรรัตน์ โพธิ์เพชร (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์

ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และสุจิตา โชติบุญชู (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ทั้งงานด้านวิชาการ เป็นการสร้างเสริมให้นักเรียนให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ อธิธา คำปล้อง (2554, 43) ได้สรุป ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งและเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญคอยกระตุ้นให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน ดังนั้นการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของบุคลากรแสดงถึงประสิทธิภาพ

การบริหารโรงเรียน ที่จะส่งผลให้มีคุณภาพที่ปรารถนา ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยอมรรัตน์ โพธิ์เพชร (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และละออวงดาว ปะโพธิง (2554) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = .536^{**}$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแบบพบว่า ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ($r = .548^{**}$) มีความสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุด และภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ($r = .448^{**}$) มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่ำสุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($r = .607^{**}$) มีความสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($r = .493^{**}$) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($r = .467^{**}$) และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r = .384^{**}$) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกต่ำสุด ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการจัดการเรียนการสอนของครูและเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Hallinger and Muphy (1985) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานและเจตคติของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งทางด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนในด้านต่างๆคือ การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน การจัดให้มีสิ่งดึงดูดใจสำหรับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งที่จะเสริมสภาพการเรียนรู้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ โพธิ์เพชร (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

1. ควรจัดอบรม สัมมนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

2. ควรมีการจัดกิจกรรมแสดงผลงานการจัดการศึกษาดีเด่นด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การมอบรางวัลผลงานวิจัยในชั้นเรียนดีเด่น

สื่อนวัตกรรมดีเด่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดีเด่น ตลอดทั้งยังยกย่องชมเชยสถานศึกษาที่มีผลงานเชิงคุณภาพผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษาอื่นๆ หรือเพื่อนครูเรียนรู้และเกิดแรงบันดาลใจ

3. ควรนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการเข้าไปตรวจสอบ ติดตาม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ให้เกิดประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานวิชาการโดยมีปฏิทินปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะทำงาน รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลโดยเฉพาะ

2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการส่งเสริมการศึกษาดูงานด้านการนิเทศของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้คณะทำงานการนิเทศได้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำมาปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

3. ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สอดคล้องและเพียงพอการจัดการเรียนรู้

4. ผู้บริหารมีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านวิชาการเพื่อเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาการ ในทุกระดับ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เรียน

5. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษามีผลการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรหาโอกาส หรือกำหนดโครงการในการให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรหลักสูตร

ได้ศึกษาหาความรู้ และรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตร

6. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาและจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระ

7. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีผลจากการประเมินสามารถนำมากำหนดคุณวุฒิศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดทำระบบและระเบียบการเทียบโอนไว้ให้พร้อมสำหรับการเทียบโอน

8. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีผลงานที่เกิดจากการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดโครงการ แผนงาน ภารกิจ และตั้งเป้าหมายให้ครูได้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบหลักสูตรให้เพียงพอ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและความก้าวหน้าของครู

9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีผลการดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรหาวิธีในการดำเนินการติดตามงานประกันอย่างจริงจัง มีคณะกรรมการเฉพาะมารับผิดชอบ

10. ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ดังนั้น มีแผนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และ
กระบวนการนิเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ
นิเทศภายในกับการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2. ควรศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการ
จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3. ควรมีการศึกษาวิธีการและรูปแบบใน
การส่งเสริมความสามารถทางด้านวิชาการเพื่อเข้า
ร่วมแข่งขันทักษะวิชาการของนักเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

เอกสารอ้างอิง

- เบ็ญจมาพร แก้วมณี. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการสอน
ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจิตา โชติบุญชู. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2558). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2554). คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตาม
แนวทางการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี: การประกาศขั้นตอนแผนภูมิการปฏิบัติงานและกำหนด
ระยะเวลาแล้วเสร็จ การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.).
- อติดา คำปล้อง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์
ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อมรรัตน์ โพธิ์เพชร. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

Hallinger, J.S. and Murphy, S.L. (1987). **Work Stress And Social Support**. Reading Massachusettes : Addison –
Wesley Publishing Company.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

Wildy, H., & Dimmock, C. (1993). **Instructional leadership in primary and secondary schools in Western
Australia**. *Journal of Educational Administration*, 31(21), 43-61.